

صور تجلسه کمیسیون تجارت
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای روشک دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

دستور کار جلسه:

- ✓ طرح مسائل و مشکلات تجاری استان
- ✓ معرفی فرصت های تجاری و اقتصادی قاره آفریقا به ویژه شمال و شرق آفریقا

جلسه کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ در محل ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، با حضور مسئولانی از سازمان توسعه تجارت و نمایندگان ایران در کشورهای اوگاندا و تونس برگزار شد و اعضای منتخب کمیسیون مذکور برگزار گردید.

✓ محمدحسین روشک، رئیس کمیسیون تجارت

- در حال حاضر زیرساخت های لازم برای توسعه تجارت با این قاره بزرگ مهیاست و برنامه ریزی خواهیم کرد تا در قالب یک هیات تجاری، از ظرفیت های موجود در این قاره بازدید کنیم.
- ظاهرا قرار است از سال آینده ۵۰ درصد هزینه های هیات های تجاری و برگزاری نمایشگاه ها توسط سازمان توسعه تجارت تامین و پرداخت شود. همچنین مقرر شده عوارضی برای واردات برخی کالاهای غیر نفتی توسط بخش خصوصی تعیین شود و این عوارض به بخش خصوصی (و نه شرکت های خصولتی) برای جبران تعهدات ارزی صادرکنندگان اختصاص یابد.

✓ سیدمحمدصادق قنادزاده، مدیر کل آفریقای سازمان توسعه تجارت ایران

- در حال حاضر آفریقا، دومین قاره بزرگ جهان با ۵۶ کشور است که حجم تجارت آن در سال ۲۰۲۱، ۱۱۰۰ میلیارد دلار بوده است. در حال حاضر قاره آفریقا بیشترین ذخایر استحصال نشده معدنی دنیا را در اختیار دارد. همچنین برخی از بزرگترین معادن دنیا در این قاره قرار دارد. از این رو می توان پیش بینی کرد آینده تامین منابع معدنی در این قاره نهفته است.
- حجم تجارت ایران با کشورهای این قاره طی سال گذشته ۱.۲ میلیارد دلار و طی ۶ ماه نخست امسال یک میلیارد دلار بوده است. این رقم حاکی از رشد مطلوب مبادلات تجاری بین آفریقا و ایران است. براساس آمار، از ۱.۲ میلیارد دلار تجارت مزبور در سال گذشته ۵۰۰ هزار دلار آن سهم استان خراسان رضوی بوده است. صادرات کشور ما به آفریقا طی سال های اخیر بیش از ۴۰ درصد رشد ارزشی و ۲۰ درصد رشد وزنی داشته است.
- یکی از ضعف های کشور ما در تجارت با آفریقایی ها، فقدان شناخت از این قاره پهناور است و همین موضوع موجب کاهش انگیزه تجارت با کشورهای آفریقایی می شود. ضعف دیگر در توسعه روابط تجاری با آفریقا فقدان زیرساخت های کشور است. این زیرساخت ها اعم از مسائل مربوط به حمل و نقل، مالی، بانکی و... است.
- در حال حاضر یک خط دریایی میان ایران و شرق آفریقا برقرار است که به بندر «مومباسا» در کنیا و «دارالسلام» در تانزانیا می رود. به زودی مسیر حمل و نقل به شمال آفریقا راه اندازی می شود. همچنین برای راه اندازی مسیر حمل و نقل به غرب و جنوب این قاره مذاکراتی در حال انجام است. قرار است تا پایان سال خط پروازی تهران و لاگوس راه اندازی شود که ۶۰ تا ۷۰ درصد این خط باری خواهد بود. برای آفریقای جنوبی نیز این موضوع در حال پیگیری است. در مجموع، با راه اندازی این خطوط به چهار منطقه اصلی آفریقا مسیر حمل بار برقرار خواهد شد.

صور تجلسه کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای روشک ..... دبیر جلسه: آقای هاشمی ..... ساعت شروع ۱۶:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

- در حال حاضر هیچ رابطه کارگزاری بانکی مستقیمی میان ایران و قاره آفریقا وجود ندارد؛ اما راه اندازی این روابط با یکی ۲ کشور این قاره، تقریباً نهایی شده که یکی از آنها، آفریقای جنوبی است و به زودی صندوق ضمانت صادرات کشور ما با نهاد متناظر آن در این کشور تفاهمات مربوطه را امضا خواهند کرد. همچنین، یکی از مجموعه های بانکی کشورمان در حال همکاری با آفریقایی ها برای شکل دادن به یک همکاری بانکی است.
- یکی از روش های تجارت با آفریقایی ها استفاده از شیوه های تهاتر است. روش های تهاتری در این قاره شیوه بسیار مناسبی برای همکاری های تجاری است. آفریقا مهد تامین مواد اولیه از یک سو و بازار کالاهای مصرفی از سوی دیگر است. بر همین اساس لازم است روی این مدل ها بیشتر کار شود. هدف سازمان توسعه تجارت نیز افزایش حجم مبادلات بر پایه تهاتر است. هدفگذاری ما این است که ۵۰ درصد حجم تجارت موجود با آفریقایی ها مبتنی بر تهاتر باشد.
- با توجه به سندهای بالا دستی تهیه شده در قاره آفریقا، توسعه زیرساخت ها در این قاره یکی از اقدامات اصلی خواهد بود و در این بخش چندین هزار میلیارد دلار پروژه تعریف شده است. یکی از این پروژه ها، تولیدات درون سرزمینی است که این تولیدات از یکسری معافیت ها برخوردار خواهد شد. بر همین اساس صدور خدمات فنی - مهندسی یکی از اولویت های سازمان توسعه تجارت است.
- راه اندازی و توسعه مراکز تجاری یکی دیگر از راه های توسعه تجارت با قاره آفریقا است. البته این موضوع و بهره برداری از آن در اختیار بخش خصوصی است و امکان خوبی را برای تجارت فراهم می کند. در حال حاضر سه مرکز تجاری فعال کشورمان در کشورهای کنیا، اوگاندا و تانزانیا مستقر است. همچنین در حال برنامه ریزی برای راه اندازی ۱۰ مرکز تجاری جدید در آفریقا هستیم.
- کمیته اقدامات ارزی سازمان توسعه تجارت در حال تلاش است طرحی را اجرا نماید که براساس آن، برای واردات کالاهای فاقد مزیت اقتصادی، عوارض تعیین شود تا از محل این عوارض ما به التفاوت تعهدات ارزی صادرکنندگان جبران گردد.
- با توجه به مشکلات برخی فعالان اقتصادی با برگزاری نمایشگاه های تجاری در کشورهای دیگر و هزینه های بالای مشارکت در رویدادهای مذکور، توافق شده است که در قاره آفریقا، تشکل های اقتصادی برگزارکننده نمایشگاه های تجاری باشند. در حال حاضر مجوزهای برگزاری نمایشگاه های بین المللی از انحصار مجریان برگزارکننده خارج شده است.

✓ محمد فلاح نژاد، رئیس اداره شرق آفریقای سازمان توسعه تجارت

- طی پنج ماه نخست امسال ارزش صادرات به قاره آفریقا حدود ۷۰۰ میلیون دلار بوده که به مقصد ۹ کشور آفریقایی انجام شده است. و میزان صادرات خراسان رضوی به آفریقا در این مدت ۵۰۰ هزار دلار بوده است که این رقم بسیار ناچیز است.
- پیشنهاد می شود یک کنسرسیوم صادراتی در بخش های مختلف اقتصادی استان تشکیل شود. مطمئناً از این طریق می توان اقدامات زیادی برای توسعه تجارت با آفریقایی ها انجام داد.

✓ مهرداد امانی، رئیس مرکز تجاری ایران در کنیا

- متأسفانه برخی کارگزاران نمایشگاه ها صرفاً به برگزاری نمایشگاه اهمیت می دهند و به برخی مسائل توجهی ندارند. بخش خصوصی باید در تربیت و پرورش کارگزاران نمایشگاهی به ما کمک کند.
- پیگیری تفاهمات منعقد شده با دیگر کشورها باید توسط اتاق های بازرگانی صورت گیرد. به عنوان نمونه در پی برگزاری نمایشگاه های تجاری در کشور ونزوئلا، ۶۰ تفاهم نامه منعقد شد و هم اکنون تیم مستقلی برای پیگیری آن تشکیل شده است.

صور تجلسه کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای روشک ..... دبیر جلسه: آقای هاشمی ..... ساعت شروع ۱۶:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

✓ سید محمدعلی موسوی، رئیس مرکز تجاری جمهوری اسلامی ایران در اوگاندا

- در حال حاضر اوگاندا مناقصات زیادی در حوزه خدمات فنی- مهندسی دارد و بسترهای خوبی هم برای فعالیت در این زمینه فراهم است. سه ماه پیش اوگاندا صادرکننده ۳.۷ میلیارد دلار طلا در سال بود. همچنین، این کشور ۱۲ میلیون هکتار اراضی بدون کشاورزی دارد که می توان از آن برای کشت فراسرزمینی بهره برد. این کشور همیشه از آب و هوایی بهاری برخوردار است و از این جهت ظرفیت خوبی برای کشاورزی نیز در اختیار دارد. در حال حاضر ما با بیش از ۱۰ میلیون اصله درخت توت در این کشور، بزرگترین توتستان جهان را راه اندازی کرده ایم.
- حدود ۱.۲ تریلیون دلار از اقتصادی ۲ تریلیون دلاری قاره آفریقا، مربوط به حوزه صادرات و واردات است و اگر بتوانیم تنها یک درصد از این حجم را در اختیار بگیریم، در حوزه تجارت به رشد خوبی دست می یابیم.

✓ حسن حسینی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی

- در حال حاضر ما شناخت خوبی از کشورهای همسایه داریم ولی تا چه حد در این کشورها کار کرده ایم؟ آیا همانقدر که رایزن فرهنگی به این کشورها فرستاده ایم، رایزن اقتصادی هم اعزام کرده ایم؟ مگر در دنیای امروز می شود بدون کمک بانک با دنیا تجارت کرد؟ به گفته خود مسئولان در حال حاضر روابط بانکی با دنیا نداریم. در چنین شرایطی یک تاجر چگونه می تواند پول حاصل از تجارت خویش را به کشور بازگرداند؟ یک تاجر نیازمند روابط بانکی با دنیاست.
- در حال حاضر حجم تجارت دنیا با این قاره بیش از ۱۱۰۰ میلیارد دلار است اما سهم کشور ما از این تجارت یک هزارم درصد است.
- با زیرساخت های موجود چگونه می توان با آفریقا تجارت کرد؟ ما بازار افغانستان و عراق را نتوانسته ایم برای خود حفظ کنیم؛ حال چگونه می خواهیم سراغ آفریقا برویم؟

✓ احمد رضا صفار طبسی، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- در حال حاضر بزرگترین مشکل صادرکنندگان مساله تعهدات ارزی است. سوال مهم این روزها که توسط فعالان اقتصادی مطرح می شود، این است که چرا باید دلار را ۲۰۰۰ تومان ارزان تر از بازار آزاد وارد کشور کنیم؟
- مساله دیگر هزینه شرکت و برگزاری نمایشگاه های تجاری بین المللی است که حتی با کمک ۵۰ درصدی سازمان توسعه تجارت هم حضور در آنها، فاقد صرفه اقتصادی است. سوال این است که چه نظارتی بر این موضوع وجود دارد؟ آیا جامعه هدف در نمایشگاه ها شناسایی شده یا صرفا به برگزاری نمایشگاه ها اکتفا می شود؟
- یکی از دیگر از مسائل مربوط به تجارت با آفریقا مساله گذر موقت واردات مواد اولیه است. اگر به عنوان مثال، تاجری سنگ آهن از آفریقا وارد و فرآوری کند، آیا این واردات مشمول گذر موقت می شود یا خیر؟ سازمان توسعه تجارت باید به این مسائل توجه نماید.

✓ راضیه علیرضایی، قائم مقام شرکت کالاک

- در حال حاضر ۶۰ درصد از بخش تولید اقتصاد ایران، حول محور معادن می چرخد و ما از ظرفیت تعداد زیادی از کارشناسان اکتشاف در کشور برخوردار هستیم که در اکتشافات اولیه قاره سیاه می توانند فعالیت کنند. یکی از پیشنهادات ما برای توسعه تجارت با کشورهای آفریقایی در حوزه معادن و صنایع معدنی، استقرار یک تیم ساخت تجهیزات معدنی در کشورهای هدف است.

صور تجلسه کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای روشک دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

- توانمندی های کشورمان در ساخت تجهیزات برقی مورد استفاده در معادن یکی دیگر از ظرفیت های توسعه تجارت با کشورهای قاره آفریقا است. البته هیچکدام از این صنایع به تنهایی نمی تواند در آفریقا فعالیت کند. از همین رو، پیشنهاد می شود به جای حمایت از راه اندازی نمایشگاه ها، از ایجاد یک هولدینگ ساخت تجهیزات معدنی در محل اکتشاف پشتیبانی کرد.
- مشارکت در حوزه معادن و صنایع معدنی در آفریقا نیازمند برنامه دقیق تری است. کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی استان آمادگی دارد یک طرح آزمایشی با سازمان توسعه تجارت پیرامون توسعه فعالیت های معدنی از مرحله اکتشاف تا فرآوری تدوین نماید. سازمان توسعه تجارت می تواند این طرح را برای مدت چند ماه بررسی برنامه ریزی کند و در انتها، ایرادات طرح را رفع کند و ما نیز توانمندی های خود را برای همکاری بیشتر تقویت می کنیم.

✓ حسین خانی زاده، دبیر خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی

- در حال حاضر ۱۰۰ کشور دنیا با قاره آفریقا تعامل داشته و در آن مشغول فعالیت هستند که یکی از این ۱۰۰ کشور ما هستیم. قطعا اگر زیرساخت های لازم برای تجارت با آفریقا فراهم شود، بخش خصوصی آماده همکاری در این زمینه است.

✓ ابوالقاسم اسحاق آبادی، مدیر عامل صنایع پخت مشهد

- بهتر است از مدل های موفق در زمینه برگزاری نمایشگاه های تجاری استفاده کرد. موضوع دیگر تسهیل در برقراری ارتباط با کارشناسان و رایزنان اقتصادی سازمان توسعه تجارت است که بتوان اطلاعات مفیدی از بازار هدف و کشورهای مقصد بدست آورد.

✓ حسین محمدیان، عضو هیئت مدیره اتحادیه صادر کنندگان خراسان رضوی

- قیمت برخی کالاها در بورس کالا به قدری رقابتی می شود که تاثیری منفی بر بخش صادرات می گذارد؛ لذا ضروری است برای تامین مواد اولیه مورد نیاز تولیدات صادرات محور، تفاوت هایی قائل شد.
- حقیقتاً بخش خصوصی در خصوص موضوع ارائه تسهیلات نمایشگاهی به فعالان اقتصادی خیلی خوش بین نیست؛ چرا که در بسیاری از موقعیت هایی که لازم است کمکی به بخش خصوصی شود، این کمک ها حذف گردیده و ریالی به فعالان اقتصادی پرداخت نشده است.

✓ حمید بابازاده، رئیس اتحادیه صادر کنندگان خدمات فنی - مهندسی خراسان رضوی

- از سال ۱۳۹۰ که دور دوم تحریم های بانکی کشورمان کلید خورد، صادرات خدمات فنی - مهندسی روندی نزولی پیدا کرد و عمده شرکت های فعال در این حوزه، در حال حاضر خصولتی هستند و برخی دیگر از شرکت ها که می توانند صادرات داشته باشند، برای خود هویت های خارجی ایجاد کرده اند. دور زدن تحریم ها آسیب فراوانی به اقتصاد کشور زده است. اگر مسئولان برای رفع تحریمها تلاش نمایند؛ بخش خصوصی راه خود را برای توسعه تجارت پیدا می کند. تا زمانی که تحریم ها برداشته و مراودات بانکی اصلاح نشود، هر تلاشی برای صادرات این خدمات ناموفق خواهد بود.
- بدون امنیت نمی توان به این قاره ورود کرد. به عنوان نمونه ساخت ۲ دانشگاه در این قاره به ما پیشنهاد شد ولی نبود امنیت اجازه نمی داد کار پیش رود. باید توجه داشت خدمات فنی - مهندسی کالا نیست که بتوان آن را صادر و پولش را به هر ترتیبی وارد کشور کرد.

صورتجلسه کمیسیون تجارت
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای روشک ..... دبیر جلسه: آقای هاشمی ..... ساعت شروع ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

✓ **جمشیدی، رئیس انجمن معدن استان**

▪ در حال حاضر در مقوله تجارت با کشورهای آفریقایی، تعرفه های واردات مساله مهمی است. حذف این تعرفه ها در کشت فراسرزمینی مشاهده می شود و می توان از این سیاست برای واردات مواد خام معدنی نیز بهره برد.

✓ **هادی نبی زاده، رئیس هیات مدیره اتاق مشترک ایران و افغانستان – شعبه مشهد**

▪ فعالان اقتصادی در تجارت با کشورهای آسیای میانه و افغانستان، ریسک زیادی می کنند. مگر می توان با کشورهای دیگر بدون پشتوانه، ال سی و بیمه همکاری کرد؟

✓ **فاطمه جمیلی، عضو هیات رئیسه کانون کار آفرینان استان**

▪ با توجه به توانمندی های استان و کشور در زمینه تکنولوژی پوشاک و صنعت نساجی، این حوزه یکی از ظرفیت های مناسب برای توسعه تجارت با کشورهای آفریقایی می باشد.

✓ **محمود کیانی،**

▪ در گذشته، سه درصد جایزه صادراتی به صادرکنندگان اهدا می شد؛ اما در حال حاضر صادرکننده نه تنها مشوقی دریافت نمی کند؛ بلکه برای رفع تعهد ارزی بایستی مبالغی هم بپردازد به طوریکه بین ۲۴۰۰ تا ۴۲۰۰ تومان بابت تسویه هر دلار می پردازد.

حاضرین جلسه:

آقایان: روشک- قنادزاده- فلاح نژاد- موسوی- امانی- ساعدی- حسینی- غفوری مقدم- امیرفخریان- جعفری- صفار طبسی- وحیدی- نبی زاده- میری- کیانی- کرباسی- شیردل- محمدیان- کوهستانی- طائفی- رضانی- عرب- اسحق آبادی- بابازاده- خوش آهنگ- رجحانی- آرانه- کارگر- محمدزاده- قاضی زاده- صفایی- سیدی- نساری- مؤمنی- خانی زاده- هدایتی- سعادتی- قدمیاری- کامکار- لگزبان- جمشیدی- هاشمی

خانم ها: علیرضایی- سنوئی- جمیلی- اسحق آبادی